

XXVII НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА
„ПЕДАГОШКА
ИСТРАЖИВАЊА
И ШКОЛСКА ПРАКСА“

TIMSS 2019

РЕЗУЛТАТИ И
ИМПЛИКАЦИЈЕ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

УРЕДНИЦЕ:
ИВАНА ЂЕРИЋ
НИКОЛЕТА ГУТВАЈН
СМИЉАНА ЈОШИЋ
НАДА ШЕВА

КЊИГА РЕЗИМЕА

13. мај 2021. године
Београд

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

TIMSS 2019: РЕЗУЛТАТИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ

– КЊИГА РЕЗИМЕА –

УРЕДНИЦЕ:
ИВАНА ЂЕРИЋ
НИКОЛЕТА ГУТВАЈН
СМИЉАНА ЈОШИЋ
НАДА ШЕВА

13. мај 2021. године

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Председник Програмског одбора

Др Ивана ЂЕРИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Чланови Програмског одбора

Др Николета ГУТВАЈН, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Бранислав РАНЂЕЛОВИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Др Гордана ЧАПРИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Др Нада ШЕВА, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Смиљана ЈОШИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Ивана ЈАКШИЋ, Факултет политичких наука, Београд

Др Сања БЛАГДАНИЋ, Учитељски факултет Универзитета у Београду

Др Јелена СТАНИШИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др Душица МАЛИНИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Председник Организационог одбора

Данијела ЂУКИЋ, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд

Чланови организационог одбора

Мср Марија РАТКОВИЋ, Институт за педагошка истраживања, Београд

Мср Јелена МЕДАР, Институт за педагошка истраживања, Београд

ОРГАНИЗАТОРИ СКУПА

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Добрињска 11/3 • 11 000 Београд • Србија

www.ipi.ac.rs

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Немањина 22–26 • 11 000 Београд • Србија

<http://www.mpn.gov.rs>

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Фабрисова 10 • 11 000 Београд • Србија

<https://ceo.edu.rs/>

Објављивање ове публикације финансијски је подржало

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Напомена. Реализацију истраживања TIMSS 2019, као и припрему и објављивање књиге резимеа, финансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (бр. уговора 404-02-42/2018-17 и 451-03-9/2021-14/200018 од 05.02.2021. године.)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091.212:159.9(048)

37.091.3::51(048)

37.091.3::5/6(048)

НАУЧНА конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (27 ; 2021 ; Србија)

TIMSS 2019: резултати и импликације [Електронски извор] : књига резимеа /

[XXVII научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса",
13. мај 2021, Србија.] ; уреднице Ивана Ћерић ... [и др.] ; [организатори
скупа Институт за педагошка истраживања, Министарство просвете, науке
и технолошког развоја републике Србије, Завод за вредновање квалитета
образовања и васпитања]. - Београд : Институт за педагошка истраживања,
2021 (Београд : Кућа штампе плус). - 1 elektronski optički disk (CD-ROM)
: tekst ; 12 cm

Системски захтеви : Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovnog ekrana. - Tiraž 100

ISBN 978-86-7447-155-5

а) Ученици -- Успех -- Апстракти б) Математика -- Настава -- Педагошка истраживања
-- Апстракти в) Пиродне науке -- Настава -- Педагошка истраживања -- Апстракти

COBISS.SR-ID 40715273

ЈЕЗИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОДГОВОРА УЧЕНИКА У ОБЛАСТИ ПРИРОДНИХ НАУКА: TIMSS 2019 У СРБИЈИ

Јелена М. Стевановић¹⁸ и Емилија Лазаревић

Институт за педагошка истраживања, Београд, Србија

У савременом друштву адекватан ниво језичке (језичка и комуникативна компетенција), математичке, научне и читалачке писмености представља нужан услов да сваки појединац активно учествује у друштву и преузме сопствену одговорност, а виши ниво ових вештина омогућава већи успех током целоживотног учења. С тим у вези, циљ овог рада је да се испитају језичке карактеристике, односно типови одступања у домену језика у одговорима ученика на одређене текстуалне задатке из природних наука у истраживању TIMSS 2019 у Србији, као и да се установи на које се садржаје, који су предвиђени образовним стандардима постигнућа за посматрани узраст, односе дате језичке карактеристике (типови одступања). Узорак је формиран тако што је случајним путем одабрано триста свезака, тј. три стотине ученика који су одговарали на три одабрана текстуална задатка из природних наука (сваки задатак је припадао једној од трију испитиваних области у студији TIMSS 2019). У овом истраживању експлоративног карактера коришћене су дескриптивна и аналитичка метода. Језичке карактеристике одговора ученика разматране су на следећим нивоима: граматички/синтаксички, лексички и ортографски. Резултати испитивања упућују на то да су на свим посматраним нивоима уочена одступања која указују на недовољно развијену језичку писменост (језичку компетентност) ученика. Најуочљивија су одступања у вези са применом правописних правила, али нису занемарљиве ни грешке које се тичу формулисања реченица. Анализирани одговори указују и на недовољно развијен лексички фонд ученика. Такође, установљено је да се највећи број грешака односи на садржаје који су прописани за основни и средњи ниво образовних стандарда постигнућа. Дати налази, између осталог, наводе на закључак да би квалитету језичког изражавања ученика требало

18. E-mail: jelena.stevanovic.jelena@gmail.com

посветити већу пажњу током наставе свих школских предмета у нижим разредима основне школе, као и да је неопходна ревизија националних стандарда постигнућа у правцу подршке развоју функционалне писмености ученика, односно компетенција релевантних за друштво знања.

Кључне речи: језичке карактеристике, језичка писменост, природне науке, TIMSS 2019, ученици четвртог разреда основне школе.

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА

XXVII научна конференција
„Педагошка истраживања и школска пракса“

TIMSS 2019: РЕЗУЛТАТИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ

Издавач

Институт за педагошка истраживања, Београд

За издавача

Николета ГУТВАЈН

Уреднице

Ивана ЂЕРИЋ
Николета ГУТВАЈН
Смиљана ЈОШИЋ
Нада ШЕВА

Лектор

Јелена СТЕВАНОВИЋ

Техничке уреднице

Марија РАТКОВИЋ и Јелена МЕДАР

Тираж

100

Дизајн корица и графичка обрада

Бранко ЦВЕТИЋ

Штампа

Кућа штампе плус

ISBN 978-86-7447-155-5

ISBN 978-86-7447-155-5